

d'66 DEMOCRAAT

Partijsecretariaat: Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag,
telefoon: 070-858303

Laat ik beginnen met u allen namens het hoofdbestuur een goed 1981 toe te wensen. Dit jaar moet het dus wat D'66 betreft gebeuren. Eerst goede verkiezingsresultaten, daarna een geslaagde kabinetsformatie.

ONZE OPDRACHT

Voor die goede verkiezingsresultaten dienen wij ons allen in te zetten, de nieuwe en versterkte fractie straks zal zich bovenal hebben in te zetten voor het slagen van de formatie. Het februari-congres zal straks twee belangrijke middelen daartoe aanreiken, aan ons allen het verkiezingsprogramma en aan de fractie de strategie-resolutie. Het programma en de resolutie zijn door het hoofdbestuur in december van het vorig jaar in ontwerp openbaar gemaakt en de gedachtenwisselingen daarover kunnen in de partij starten.

Het ontwerp-programma is omvangrijk. Het is dan ook het resultaat van denk- en handwerk van velen met name de werkgroepen en de programmacommissie. Het hoofdbestuur is hen die veel tijd en moeite aan het totstandkomen van het ontwerp-verkiezingsprogramma gegeven hebben daarvoor bijzonder erkentelijk.

Moge het congres van zijn recht tot wijziging van het ontwerp met wijsheid en met

door H. J. Zeevalking

mate gebruikmaken.

De ontwerp-strategieresolutie is een gezamenlijk werkstuk van huidige kamerfracties en hoofdbestuur. Het is in de eerste plaats duidelijk bedoeld als signaal naar de kiezer dat D'66 regeringsverantwoordelijkheid ook in benarde tijden niet schuwt.

Vervolgens wil het ontwerp aangeven dat wij een sterke voorkeur hebben voor een

kabinet dat op een brede basis stoelt zowel in de kamer als in de samenleving.

Tenslotte geeft de ontwerp-resolutie aan dat wij een voortzetting van de huidige regeringscoalitie versterkt met D'66 afwijzen.

Ik meen dat deze drie zaken aan duidelijkheid ten overstaan van de kiezer en de andere partijen in ons land weinig te wensen overlaat. Dat is dan in ieder geval de eerste belofte die we als democratische en open partij inlossen.

Uit de aard van de zaak is ook dit ontwerp vatbaar voor eventuele amendering door het congres. Een zodanige amendering zou in de hand gewerkt kunnen worden door de houding van anderen, maar ik hoop vurig dat het zover niet zal behoeven te komen.

Nederland heeft behoefte aan een stabiele, vooruitstrevende regeringsploeg. D'66 dient daartoe het vooruitzicht te openen. Het is onze opdracht voor het nieuwe jaar. ■

Uitnodiging

tot bijwoning van de 29ste
Algemene Ledenvergadering
op zaterdag 17 januari 1981
in schouwburg Kunstmin in
Dordrecht.

Tweede Congresdemocraat Dordrecht

Congresstukken zijn te vinden in het hart van deze democraat

Eerste Congresdemocraat Amersfoort

Congresstukken zijn te vinden in het hart van deze democraat

IN DIT NUMMER

Henri Goverde te gast	3
Partijgangers ten plattelande.	6
Congresagenda Dordrecht en congresstukken	9
Congresagenda Amersfoort en congresstukken	19

Toelichting

Voor aantekeningen 1 t/m 4 zie bij amendement toelichting.

ad a. Standaard tekst, gelijk voor alle moties.

ad b. Overwegingen zijn bedoeld om aan buitenstanders de achtergronden van het besluit duidelijk te maken, of om het besluit goed te kunnen uitvoeren. Niet te verwarren met toelichting!

ad c. Oordeel is al een begin van besluitvorming, het geeft aan welke weg men wil inslaan. Het besluit geeft aan hoe men dat wil bereiken.

ad d. Zonodig opsplitsen in punten.

ad e. Als d. nog niet de aanwezigingen voor de uitvoering van het besluit bevat, hier aangeven wie men daarmee wil belasten.

ad f. Kort en krachtig! De toelichting maakt géén deel uit van de motie.

De Rapportage Commissie behoudt zich het recht voor de toelichting in te korten of achterwege te laten. Voor verdere aanwijzingen over het opstellen van moties en amendementen zie de Democraat van september 1979, jaargang 12, nummer 7, pag. 8 en 9.

N.B.
Bij voorkeur getypte tekst. Slechts één motie per vel.

PS
Wat is een motie of een amendement? Op letterlijke teksten kunnen slechts amendementen worden ingediend, die precies aangeven welke tekst vervallen, vervangen of aangevuld zou moeten worden.

Voorstellen tot tekstwijzigingen kunnen niet per motie worden ingediend. Moties zijn algemene voorstellen om het congres een uitspraak te laten doen.

Congresstuk ECD2

Uitgangspunten besluitvorming

1. Inleiding

De wederopbouw van de partij is sinds 1977 op drie fronten tegelijk succesvol aangepakt. Zo werd een bestuurlijke organisatie bijna letterlijk uit de grond gestampt, terwijl daarnaast grote aantallen leden werden gewonnen en in de partijgelederen opgenomen. Ons derde doel is het opbouwen van een Beleidsprogramma dat een doordacht en effectief antwoord op de politieke vraagstukken van nu en een betrouwbaar perspectief voor de toekomst geeft. Dankzij veel actieve partijleden en een gemotiveerd en keihard werkend partijsecretariaat zijn wij daarmee goed gevorderd. Gelet op het tempo dat wij onszelf oplegden, mag dat een klein wonder heten.

Toch is er ook kritiek. De behandeling van belangrijke programma-onderdelen in een korte tijd met een grote hoeveelheid pas op het congres beschikbare moties en amendementen, vergt af en toe bijna het onmo-

gelijke van de congresgangers. Een goede congresvoorbereiding is daarom vaak moeilijk.

Een betere afstemming van de besluitvorming en de communicatie op het snel groeiende ledental (straks 20.000!) moet daarom nu in de steigers worden gezet, willen we ook na de Tweede-Kamer-verkiezingen verantwoord door kunnen gaan.

2. Probleemstelling

De besluitvorming op en rondom congressen wordt door velen weinig democratisch en mede daarom frustrerend gevonden. Dat mag bekend worden verondersteld.

De commissie-Van Berkum heeft zich enkele jaren geleden over deze problematiek gebogen. Haar aanbevelingen hebben veel discussie opgeroepen en hebben geleid tot enkele bijstellingen in ons Huishoudelijk Reglement en de creatie van een congresvoorbereidingscommissie.

Deze congresvoorbereidingscommissie kreeg de - inmiddels praktisch onuitvoerbaar geblesken - taak zowel de opinie- als de besluitvorming over essentiële politieke beslispunten in de partij te stimuleren. Met de groeiende omvang van de partij, de erkenning als „volwassen” vierde stroming en met het hoge werktempo nemen echter de problemen tenminste evenredig toe. De commissie ziet geen kans om in de korte beschikbare tijd haar taak goed uit te voeren. Daarom besloot het hoofdbestuur de besluitvorming als zodanig aan de orde te stellen en benoemde een nieuwe commissie onder leiding van de partijvoorzitter.

Deze commissie-Zeevalking, bestaande uit enkele DB- en HB-leden, kan uit de correspondentie met vrijwel alle partijgeledingen slechts één conclusie trekken: met repareren en bijstellen van Huishoudelijk Reglement e.d. komen we er niet mee; de besluitvorming rondom congressen is aan een fundamentele herziening toe. Het draagvlak van landelijke congressen zal verbreed, de discussie verdiept en de besluitvorming op democratischer leest geschied moeten worden.

Het hoofdbestuur stelt voor nu met elkaar vast te stellen hoe we die revisie willen aanpakken en waartoe die moet leiden. Op het najaarscongres 1981 zullen dan de daartoe benodigde Huishoudelijke Reglements- en misschien ook Statutenwijzigingen kunnen worden vastgesteld. In 1982 kan dan de besluitvorming op „de nieuwe manier” plaats vinden.

3. Waaraan oplossingen moeten voldoen

De commissie-Zeevalking is mede op grond van een evaluatie van de congresvoorbereidingscommissie en kritiek van een aantal leden, tot de volgende conclusies gekomen. Deze conclusies kunnen tegelijkertijd als randvoorwaarden voor de aanpassingen gelden:

A.

De besluitvorming op algemene ledenvergaderingen in de partij vindt plaats op basis van het zgn. één-mens-één-stem-principe en het (zoveel mogelijk actief gehanteerde) beginsel van volledige openbaarheid. Ieder lid of belangstellende kan deze vergaderingen bijwonen, alle leden hebben een gelijkwaardige stem. Daarmee proberen we het democratisch gehalte van onze besluitvorming zo goed mogelijk te waarborgen.

Allerlei technische en financiële beperkingen bij individuele leden en het partij-apparaat, congresruimte, etc. maken het waarborgen van het democratisch gehalte van de besluitvorming op landelijke congressen steeds moeilijker.

Hoewel we naar de mening van sommigen de grenzen van de mogelijkheden tot verantwoorde toepassing van het één-mens-één-stem-principe reeds gevaarlijk dicht genaderd zijn, willen we dit - in de ogen van vele D'66-ers meest karakteristieke en essentiële - (actie)beginsel in het doen en laten van de partij zo lang mogelijk handhaven.

B.

D'66 is een niet dogmatische, veranderingsgezinde partij met een toenemende invloed op en dus ook medeverantwoordelijkheid voor het politieke wel en wee van Nederland. Daarom is de partij aan zichzelf verplicht met de grootst mogelijke zorgvuldigheid haar besluitvorming op allerlei punten te laten plaatsvinden. Besluitvorming op een algemene ledenvergadering moet het resultaat zijn van een gedegen opinie- en besluitvorming in de gehele partij. Daartoe zullen we onszelf meer voorbereidingstijd moeten gunnen, maar ook meer discussiediscipline moeten opleggen. ALV-agenda's met bijbehorende ontwerp-teksten moeten tenminste een half jaar tevoren in het bezit van de leden zijn. Afdelingen en (sub)regio's verplichten zich deze zo spoedig mogelijk na publicatie te behandelen in ledenvergaderingen.

Tot de ALV toegelaten wijzigingsvoorstellen en moties moeten tenminste een week voor aanvang van de ALV bij de leden bekend kunnen zijn.

Alleen dan is weloverwogen standpuntbepaling mogelijk.

C.

Zinvolle discussies over de hoofdpunten van de Beleidsprogramma-hoofdstukken worden steeds moeilijker door de snel in omvang toenemende stroom amendementen.

Hoe ook behandeld, ze slurpen tijd, maken het onmogelijk de aandacht aan wezenlijke zaken te besteden. Tijdens de ALV zal de discussie als besluitvorming consequent moeten worden gericht op keuzebepalende, inhoudelijke amendementen en moties. De verwerking van b.v. tekstverbeteringsuggesties moet gedelegeerd worden aan de groep leden die de ALV zelf daartoe kiest: de pro-

grammacommissie. De rapportagecommissie krijgt daadwerkelijk het vertrouwen en de fysieke kans het redactioneel-zijn van amendementen vast te stellen en amendementen van (vrijwel) gelijklopende strekking samen te voegen tot één tekstwijzigingsvoorstel. Moties en amendementen dienen daartoe aan duidelijker vormvoorschriften te voldoen; moties van de strekking „laten-wet-eten-volgend-congres-nog-eens-overdoen” moeten buiten de orde verklaard worden. Agendavaststelling impliceert het aanvaarden van de te behandelen stukken in de gepresenteerde vorm.

D.

De toepassing van het één-mens-één-stem-principe heeft de partij er altijd van weerhouden de drempel tot het indienen van amendementen en moties te verhogen. Vijf handtekeningen van leden is tot nu toe voldoende om een wijzigingsvoorstel of visie op actuele politieke gebeurtenissen aan een ALV voor te leggen. Radikale democratisering stelt echter ook functionele en sociale eisen. Het is redelijk daarom de indiening van een amendement of motie aan strengere voorwaarden te binden. Keuze van getalsgrenzen zijn in dit verband altijd moeilijk, maar voorlopig lijkt een minimum van 25 ondertekenaars of indiening door een regio/afdelingsvergadering bruikbaar.

E.

Haastwerk bij de formulering van voorstellen doet afbreuk aan de inhoudelijke kwaliteit en/of zorgvuldige presentatie van ontwerp-teksten. Onrijpe voorstellen roepen grote hoeveelheden wijzigingsvoorstellen op met alle gevolgen voor de verdere besluitvorming van dien. De oplossing hiervoor ligt voor de hand. De deskundigheid - in de partij in zo ruime mate voorhanden - zal doelmatiger opgespoord en ingezet moeten worden ten behoeve van de voorbereiding van voorstellen. Een betere spreiding van het voorbereidende werk bevordert bovendien een doorlopende productie van hoogwaardige ideeën.

Jan van den Hazel
secretaris-politiek

Deze uitgangspunten (randvoorwaarden) leiden tot de volgende HB-resolutie:

4. HB-Resolutie II

De Algemene Ledenvergadering van D'66, bijeen te Amersfoort op 20/21 februari 1981, overwegende

a. dat de besluitvorming in de partij bij een toenemend ledental en een planmatig werken aan vernieuwing en verbetering van het politieke programma, moeilijker verloopt;
b. dat het van belang is deze problemen te ondervangen en terzake voorzieningen in het Huishoudelijk Reglement te treffen;